

KULTURNO PROPAGANDNI KOMPLET BR. 34, GOD. II, BEOGRAD, UTORAK, 11. DECEMBAR 2007.

DO KRAJA
GODINE!
Prva knjiga u
ediciji **Beton**:
**SRBIJA KAO
SPRAVA**

Redakcija: Miloš Živanović, Saša Ilić, Tomislav Marković, Saša Ćirić; Font Mechanical: Marko Milanković; E-mail: beton@danas.co.yu, redakcija@elektrobeton.net; www.elektrobeton.net; Sledeći broj izlazi 25. decembra

ŠTEMUJU LI KOD VAS?

Nedavno je na naš redakcijski mejl stigla reakcija *s one strane*, i to na jedan pomen prezimena pesnika Grujičića u teorijskoj analizi Boška Tomaševića, u prethodnom broju **Betona**. Pesnik i direktor „Brankovog kola“, dojučerašnji funkcioner DKV i eliminator višejezičnih tabli, oglasio se povodom objavljivanja teksta pod naslovom „Pesnik jedne dimenzije“, zahtevajući da mu se na stranicama **Betona** ustupi isti onaj prostor koji je dobio naš saradnik Tomašević. Da se razumemo, rubrika „Mixer“ je jedina specijalizovana rubrika u zemlji, ako ne i u regionu, koja se bavi dekonstrukcijom književnih i paraknjiževnih tekstova ugrađenih u temelj retrogradnog kulturnog modela. Tekstovi u ovoj rubrici ne bave se novčanim proneverama, ličnostima pojedinaca, krivičnim prekršajima ili sličnim rabotama, već vrlo preciznom analizom književnih dela i demontažom njihovog ideološkog potencijala. Stoga kada Boško Tomašević iznese stav da je poezija određene skupine pesnika *neprevodiva* na svetske jezike, odnosno na jezik savremenosti, onda to *ne predstavlja nanošenje duševne boli* imenovanim pesnicima, već kritički stav koji se može opovrgnuti samo na jedan način: podnošenjem na uvid neke njihove prevedene zbirke pesama i to kod svetskih izdavača koji drže do književnih standarda. A to se bar lako može utvrditi (Videti: **Beton** br. 21). Ukoliko se tako nešto dogodi, molimo vas da nas obavestite. Rado ćemo usvojiti vaš prigovor. Međutim, dok se tako nešto ne dogodi, vaše replike ćemo objavljivati na našem sajtu (www.elektrobeton.net), u rubrici „Štemovanje“ koja je namenjena uspostavljanju širokog društvenog dijaloga o problemima kojima se Beton bavi. Zahvaljujemo vam još jednom na interesovanju i podsećamo vas da za koji dan izlazi naša knjiga sa tekstovima iz rubrike Mixer, koja može poslužiti kao odličan vodič za dobro pisanje i kritičko mišljenje.

Redakcija **Betona**

MIXER

Miloš Jovanović: Crkveni (u)govor i seksualne slobode

CEMENT

Saša Ćirić: Ni poezije ni smrti

ARMATURA

Zoran Janić: Reči bez stvari

VREME SMRTI I RAZONODE

Momčilo Mihajlović: Miris poljskog smeća
Tomislav Marković: Istorija kožne bolesti

BULEVAR ZVEZDA

GUSKOVA, Jelena Jurjevna

BLOK BR. V

Karta srpskog spasa 2

MIXER

Piše: Miloš Jovanović

CRKVENI (U)GOVOR I SEKSUALNE SLOBODE

Stav pravoslavlja prema homoseksualnosti

SVETO SRCE DRŽAVE

Srpska pravoslavna crkva je dočekala period u kome naplaćuje svoj dugogodišnji potčinjeni položaj u ateistički dirigovanom društvu. Česte su televizijske emisije čiji je sadržaj posvećen temama iz sveta religije. Predstavnici Crkve su rado viđeni gosti u emisijama gde se pretresaju najvažnija društvena pitanja. Redovni su novinski i TV izveštaji sa osveštavanja novoizgrađenih hramova, dok su prenosi religijskih svečanosti povodom crkvenih praznika postali neizbežni. Dnevna štampa doslovno prenosi božićne i uskršnje poslanice Patrijarha Pavla i revnosno podseća čitaoce na značajnije datume (crvena i crna slova) iz crkvenog kalendara.

Uvođenjem veronauke u osnovne i srednje škole Crkva je ušla i u obrazovni sistem, a uključivanjem sveštenih lica u vojne jedinice, kao i prisustvovanjem predstavnika verskih zajednica vojnim svečanostima i svečanim podelama *svećanih* poziva za *svečano* služenje vojnog roka novim običnim regrutima - i u vojne institucije. Iako se „Crkva ne bavi politikom“ (ili, bar, „ne bi trebalo da se bavi“), njeno prisustvo u političkom životu je vidljivo kroz brojne aktivnosti kakve su: javni poziv Patrijarha za ponovno uspostavljanje monarhije, kao i poziv Srbima sa Kosova i Metohije da ne glasaju na izborima za kosovsku skupštinu. Obeležavanje stranačkih slava uz obavezno prisustvo sveštenika i sečenje slavskog kolača, zaklinjanja članstva pojedinih stranaka na vernost partiji u Crkvi (radi predupređivanja „prebega“), konsultacije državnih funkcionera sa crkvenim velikodostojnicima (gde funkcioneri dolaze velikodostojnicima na noge), kao i „učutkivanje“ glasova iz suprotstavljenog tabora od strane nekih ministara uz obrazloženje da se „posle Patrijarha ne govori“ - takođe svedoče o prisustvu Crkve u političkom životu, s tim što je ono ovde pre rezultat nastojanja političara da se u javnosti prikažu kao bliski Crkvi, i tako, igrajući na sigurno, prikupe političke poene. Crkvena učenja i stavovi postaju preovlađujući moralni diskurs, a Crkva se (samo)proglašava jedinim legitimnim čuvarem (patrijarhalne) tradicije i morala.

→ Paula Muhr *Tata* ←

GUZOBORCI

Jedan deo pomenute tradicije čine i utvrđene rodne uloge žena i muškaraca, čiji se jedan segment odnosi na norme koje regulišu seksualne odnose. Normirane su vrste seksualnih činova, vreme kada se seks sme upražnjavati, kao i kategorije dozvoljenih partnera u smislu starosnog doba, društvenog statusa, stepena srodstva, i na kraju - pola. Tako se na seksualne odnose partnera/partnerki istog pola gleda, najblaže rečeno, neblagonaklono, to jest, sa moralnom osudom, koja kod određenih militantnih grupa može pre-rasti i u fizičko razračunavanje koje za cilj ima istrebljenje onih koji ih praktikuju. Post na internet-forumu srpskih nacionalista (.com) predstavlja primer ovakvog radikalnog stava (u ovom slučaju protiv muških homoseksualaca):

Braco Srbi i sestre Srpkinje, Guzoljubi [sic] su najveće zlo savremene ljudske civilizacija i zbog toga bi ih bilo neophodno istrebiti kao kukolj iz zita. Veoma sam tolerantan, druželjubiv, bogobojazljiv i istinoljubiv covek, ali zavarati oci pred najvećim problemom savremenog društva je nojevizam [sic] kojemu pripadaju samo slabici, kukavice i bogohulnici. Guzoljublje je greh kod svih monoteističkih (jednobožackih)

prestavlja

vera, devijacija i shizofrena bolest po tumačenju vrhulskih medicinskih strucnjaka i zabranjeno, animalno i pogano (ne)delo koje se kaznjava po zakonu u organizovanim drzavama koje zele da ocuvaju svoju naciju, veru i kulturu.

Zar to nije dovoljan razlog da smem, zelim i hocu da uskliknem:

SMRDLJIVE GUZOLJUBE I NJIHOVE MECENE JE POTREBNO UNISTITI SADA, ODMAH I ZAUVEK !!!

S postovanjem i uvazavanjem svih zdravih, normalnih i cestitih ljudi koji o ovakvim temama pisu sa gadoscu, gnusanjem i velikim prezirom.

Nemili događaji pri pokušaju održavanja prve gej-parade u Beogradu 30. juna 2001. godine, kao i reakcije javnosti na tadašnje izlive nasilja, najbolje ilustruju vladajuće stavove prema homoseksualcima u Srbiji. Koliko, i da li uopšte, takav negativan stav može biti osnovan, ili čak opravdan, zvaničnim odnosom Crkve prema gejevima i lezbejkama?

Da bi se mogli istražiti uticaji koje crkveni stavovi prema homoseksualnosti imaju na širu populaciju, potrebno je, najpre, iste eksplicirati i, po mogućstvu, izneti argumente koji se navode kao njihova osnova. Naravno, treba imati u vidu da postojanje

zvaničnog stava Crkve ne znači odsustvo različitih tumačenja i praksi prema homoseksualcima od strane klera.

PROKREACIJA I JERESI RASIPNIŠTVA

Prvo i osnovno: Crkva bezrezervno osuđuje sve vrste seksualnih činova koji za svoju svrhu nemaju produžetak ljudske vrste - što je, prema crkvenom učenju, izričita i nepromenljiva uloga seksualnih odnosa, propisana od strane Boga i potvrđena iskustvom, koja se čoveku daje u vidu prirodnog zakona. Tako se bilo koja zamisliva upotreba ljudskih polnih organa za svrhe različite od onih predodređenih za oplodnju/prokreaciju, smatra suprotnom prirodi stvari (koju je odredio Bog) i, opet prema crkvenom učenju, proizvodi sledeće negativne posledice:

a) Takva upotreba narušava Božju zapovest vezanu za razmnožavanje i čovekov emocionalni život koji proističe iz instinktivne privlačnosti prema suprotnom polu (ne uzima se u obzir da privlačnost prema osobama istog pola, takođe, može biti instinktivna), ne samo radi rađanja, već i zarad razvijanja ličnosti muškarca i žene do nivoa potpunosti kroz združivanje u svejtoj bračnoj zajednici. Zbog svega ovoga homoseksualnost je uvreda Bogu i, pošto je pokušaj izmene zakona koji regulišu Božju tvorevinu, predstavlja bogohuljenje. S druge strane, seksualni odnosi u (heteroseksualnom) braku ne samo da nisu štetni, već se o njima katkad govori kao o „liturgiji u krevetu“. Upečatljiva je i anegdota o Sv. Jovanu Kronštatskom koga je, na intervenciju njegove supruge iz razloga neispunjavanja svojih bračnih obaveza, ukorio nadležni vladika, pošto na takvu samostalnu odluku o seksualnom uzdržanju nije imao pravo. Supružnik se sme uzdržavati od seksa tek uz saglasnost supružnice, jer bi u slučaju preljube sam snosio odgovornost što ova traži zadovoljenje na drugoj strani (vidi: 1. Kor. 7:5).

b) Homoseksualnost remeti normalan razvoj društvenih (čitaj: tradicionalnih ili patrijarhalnih) obrazaca ponašanja i kao takva je štetna za sve (čitaj: ne sviđa se nekima). Ovi ugroženi obrasci uključuju lične vrednosti koje se odnose na polnost, koje ljudi inače smatraju vitalnim za svoju egzistenciju.

c) Homoseksualna osoba degradira sopstveni pol i odriče se samopoštovanja koje je izazvano osećanjem življenja u skladu sa Božjom kreacijom (interesantno je da religiozni homoseksualci svoju seksualnu orijentaciju doživljavaju kao bogom danu, te smatraju da je njihova seksualna praksa sasvim u skladu sa Tvorčevom namerom).

Shodno gore navedenom, Crkva muželoštvo i ženološtvo (mušku i žensku homoseksualnost) svrstava među druge vrste bluda, kakvi su rukoblud (masturbacija), preljuba, incest i skotološtvo (zoofilija). Kao vid perverzije, ona se u isto vreme smatra i smrtnim grehom, čijim se glavnim uzrokom navodi nečistota roditelja i njihov raspusni život - ovim se implicitno izražava ideja da je heteroseksualnost prirodna, a homoseksualnost, kao rezultat kvarenja te prirode, pad u greh.

DOGMA MATRIMONIJE ZA ODBRANU I OPSTANAK DRUŠTVA

Pravoslavna crkva, dakle, veruje da društvo homoseksualnost treba da tretira kao nemoralnu i opasnu perverziju - kao bolest, a religijske institucije kao greh. U oba slučaja, zahteva se korek-

cija, odnosno, lečenje, i to poverljivo psihijatrijsko lečenje kako bi se homoseksualcima moglo pomoći da povrate (hetero)seksualni identitet koji bi im omogućio samopoštovanje i koji im pripada na osnovu Božje volje. Pri tome, smatra se da psihijatrijsko izlečenje bez religijskog usmerenja i pomirenja sa Bogom, neće dati dugoročne rezultate. Crkveni stav je sledeći: kada su homoseksualni hrišćani voljni da se bore, i kad im se, uz strpljenje, saosećanje i autentičnu ljubav, ukaže pomoć od strane porodice i prijatelja (pošto nijedno ljudsko biće nije oslobođeno ove borbe u ovom ili onom vidu i niko, osim Boga, nije bezgrešan) Gospod garantuje pobjedu na načine koji su samo njemu poznati. Nema neoprostivog, već samo neokajanog greha.

Crkva je spremna da primi u svoj zagrljaj sve grešnike, pa i homoseksualce, koji su „priznali svoj greh“ i koji su spremni na isкупljenje koje je moguće jedino u okviru Crkve, i to uzdržavanjem od greha, neporočnim i čednim življenjem - što u slučaju homoseksualca znači uzdržavanjem od seksualnih odnosa sa osobama istog pola. „Uzdržanjem se umrtvljuje u nama ovaj pali život koji rađa greh i smrt, da bi se u umrtvljenom telu rodio novi, besmrtni život, koji je večni život pred licem Božjim“. Onima koji nastavljaju sa grešnom praksom neće biti omogućen pristup bilo kojoj svetoj tajni, kao ni hrišćanski ukop, zbog toga što njihov način života izaziva skandal među iskrenim vernicima. Crkva se zalaže i za to da onima koji propagiraju „homoseksualni način života“ ne treba dopuštati da rade učiteljski, vaspitački ili bilo koji drugi posao koji je vezan za decu i omladinu, niti da zauzimaju komandne položaje u vojsci ili u kazneno-popravnim ustanovama.

Po pitanju brakova homoseksualaca, stav Crkve je izričit i jasan: Pravoslavna crkva ne može i neće blagosiljati istopolne bračne zajednice. Pravoslavna učenja o braku i seksualnosti, čvrsto zasnovana na

Svetom pismu, kanonskom pravu i dve hiljade godina crkvene tradicije, kažu da se brak sastoji iz supružničke zajednice muškarca i žene i da je autentičan brak od Boga blagosloven kao sveta tajna. Ni sveti spisi, ni crkvena tradicija ne blagosiljaju niti na bilo koji način uređuju takvu vrstu zajednice između osoba istog pola.

Iako svaki brak nije blagosloven decom, svaki postoji da bi muškarac i žena postojali u novoj stvarnosti „jednog tela“ - odnosu zasnovanom isključivo na različitosti polova, to jest, njihovoj komplementarnosti. Marko, glava 10, stihovi 6-8: „A u početku stvaranja Bog ih je stvorio kao muža i ženu. Zbog toga će ostaviti čovek oca svojega i mater i priličepiti se ženi svojoj, i biće dvoje jedno tijelo. Tako nisu više dvoje nego jedno tijelo“. Zajednica muškarca i žene u braku podražava zajednicu Hrista i njegove Crkve, i kao takav brak je nužno monogaman i heteroseksualan.

Na zahteve za legalizaciju istopolnih brakova Crkva gleda sa neodobravanjem i izražava brigu za posledice koje bi ozakonjenje homoseksualnih partnerstava moglo da donese. Prema nekim bogoslovskim piscima na red će doći vapaji za javno priznavanje prava na incest i sodomiju, a na kraju pravo na satanističke orgijastičke pirove sa prinošenjem žrtava demonima. Postavljanje homoseksualnosti u isti kontekst sa satanizmom, gde se homoseksualnost predstavlja kao neka vrsta uvoda u potonji, naprosto predstavlja arbitrarno dovođenje u vezu ove dve pojave, što jako liči na često povezivanje homoseksualnosti i pedofilije. Ako je homoseksualna praksa u nekim aspektima i suprotstavljena crkvenim učenjima i nazorima, to ne znači da ima veze sa obožavanjem đavola ili bilo kojim oblikom žrtvovanja ili orgijanja. Isključivost bipolarne logike (ispravno/pogrešno), koja se na nivou društvenog iskazuje kroz slogan/maksimu „ako nisi naš, onda si protiv nas“, pokazuje se kao pogubna, upravo pri razmatranju osetljivih pitanja, kakva je homoseksualnost. Pogubnost se ogleda u evociranju ionako već previše prisutnih negativnih emocija i afekata, što nikako ne vodi rešenju problema, već njegovoj mistifikaciji i zloupotrebi.

OSVETA JE MOJA...

S obzirom na intenzitet izrazito negativnog stava Crkve prema homoseksualnosti, ne bi se moglo očekivati (bar ne u skorije vreme) da se on promeni. Tradicionalna, i u mnogome tradicionalistička, Pravoslavna crkva teško da će pratiti primer Anglikanske crkve u kojoj je moguće rukopoloženje homoseksualaca za sveštenike, čak episkope. Treba pomenuti kao indikativno to da su istupi pojedinih pravoslavnih crkava iz Svetskog saveza crkava, između ostalog, bili motivisani ovom praksom Anglikanaca.

Briga za „moralno posrnule“ ostaje na pojedincima - pravoslavnim sveštenicima, koji neće pokušavati da preobrate religiozne homoseksualce, već će im se nalaziti kao duhovnici i prijatelji i na njih gledati „bez ognja“ i osude, kao ranohrišćanski podvižnik Ava Jovan Persijski, koji kaže: „Ako ih je sam Bog stvorio, ko sam ja da im prigovaram“ ■